

DOUDE
 ROGER-LÖHR
 DE CLERCK-MERGHelynck
 HAMMAN-JANSSENS
 VAN CAILLIE-DE COCK
 VANDERMEERSCH-VAN CAILLIE
 THOMA-DECONINCK
 HOULEY-VAN HEETVELDE
 CARBON-HAMMAN
 SCHOONJANS-BEYENS
 Adolphe JANSSENS
 SCHOTTERY-VANDERMEERSCH
 VANDERMEERSCH-VERHOFSTADT
 DE COSTER
 DE KNUYT-DE VOSMAER
 DUBOIS-DESMET
 STAESSENS-CARBON
 DE HONDT-LANSZWEERT
 HAMMAN-DE QUILLACQ
 NOPPE
 VANDENABEELE-ROYON
 VANDEVELDE

SCHRAMME-FRAEYS
 MENEGHEER
 PLOUVIER (gezusters)
 BARBIER-DEVRIESE
 VANDERHEYDE-DERIDDER
 SPILLIAERT-ELLEBOUDT
 DE SPOT
 HUGHE-CLICTEUR
 VERBEECK
 DISPERSYN-STOCK
 MARION
 LECOMTE
 BELLEROCHÉ-WIELAND
 ELLEBOUDT-NOTTEBAERT
 HAEGHEMAN-DEWINTER
 DEPRATERE-DEVENYNS
 Julien STAESSENS (kinderen)
 GHEWY-HUYGHE
 Ed. DEDECKER
 Aug. STRACKÉ
 JONCKHEERE-LIAGRE

Architect DE LA CENSERIE gaf zelf 7.000 Fr wat op een totaal kwam van 89.300 Fr. Met toestemming van de kerkfabriek vroeg de kerkraad de ontbrekende 22.670 Fr in de vorm van een subsidie aan de Ministeries van Justitie en Schone Kunsten die elk de helft voor hun rekening namen.

En zoals gotiek ondenkbaar is zonder zijn gebrandschilderde ramen, was het Oostende van toen niet weg te denken zonder Leopold II. Bij koninklijk besluit van 8 mei 1905 tekende de vorst welwillend de uitvoering van het akkoord dat hij met zijn ministers bereikt had.

- (1) "Met de toeristen op bezoek in de St.-Petrus en Pauluskerk".
- (2) Tijdschrift De Plate 90/225. J. Van Hyfte : "Een vrijkopersorde bevrijdt de bemanning van een Oostends Compagnieschip".
- (3) zie Ville d'Ostende - Bulletin Communal 1905 p. 21-22.

VERWEER TEGEN TANDPIJN. DE H. APOLLONIA TE OOSTENDE EN OMGEVING

door J.B. DREESSEN

Als we nu tandpijn hebben gaan we gewoon naar de tandarts. Er zijn er genoeg, volgens de laatste krantenberichten zelfs iets teveel. Nog niet zolang geleden gingen de mensen met tandpijn naar de H. Apollonia die terzake het monopolie bleek te hebben. Deze vorm van volksdevotie kwam tot uiting door samen te bidden (bv. de litanie van de H. Apollonia), door een kaars te branden, door het offeren van een ex-voto, door het aanbrenge van een dankplaat, door geld in de offerblok te deponeren (om een mis ter ere van de H. Apollonia te laten opdragen), door een novene te doen, door het opzeggen van een gebed bij opkomende tandpijn, door samen een lied te zingen voor de H. Apollonia enz. Kortom dit alles moest dienen om zijn tanden of zijn tandpijn TE VERKOPEN of AF TE KOPEN, of om zijn tandpijn AF TE LEZEN.

De heemkundige Hervé DARAS (Generaal Lemanstraat 94, 2600 Berchem) begon in 1990 een volkskundige enquête in Vlaanderen met betrekking

tot de verering van de H. Apollonia als verweer tegen de tandpijn. Zijn onderzoek omvatte heel Vlaanderen d.w.z. over de vijf Vlaamse provincies van Veurne-Avekapelle tot Maaseik en strekte over de periode van 17/8/1990 tot einde mei 1991. De neerslag van zijn onderzoek verschijnt in het tijdschrift "Oostvlaamse zanten" (nr. 2/91, blz. 103-104 en nr. 3/91 blz. 165-185).

Voor Westvlaanderen somt hij de volgende plaatsen op waar nog vormen van Apollonia-verering bestaan : AVEKAPELLE, BRUGGE, HARINGE, IEPER, KORTRIJK, LOKER, POPERINGE, ROESELARE, SLYPKAPELLE en ZEVEKOTE.

Voor Oostende meldt hij een relikwie van de H. Apollonia in de kapel van het Burgerlijk Hospitaal (Edith Cavellstraat) dat momenteel deel uitmaakt van het H. Serruysziekenhuis.

In Stene meldt hij een relikwie en een broederschap van de H. Apollonia (deze laatste zou gesticht zijn in 1750). Tot in de vijftiger jaren was Stene een bekend bedevaartsoord voor de H. Apollonia. Op 9 februari en op tweede Pinksterdag ging de processie uit met ondermeer een borstbeeld van de H. Apollonia. Op 20/8/1990 noteerde hij uit de mond van landbouwer Willy DE LANGHE (geboren te Stene 1915) een opmerkingswaardige bezweringsformule. We laten ze even volgen.

"Nieuwe mane, de fik (= fijt ?) uit mijn handen en 't zeer uit mijn tanden..." en twiert tons ne weesgegroot en nen Onze Vader gelezen ter ere van de H. Apollonia. Je moest da wel 's avonds doen, je most naar buiten gaan en naar de mane wijzen en 't zeer in je tanden ging weg.

Van deze H. Apollonia devotie is er in het mooie St. Annakerkje anno 1991 niets meer overgebleven. Dit is ook het geval met een twintigtal andere gemeenten in Westvlaanderen waar in oudere geschriften sprake is van een H. Apollonia devotie maar waar anno 1991 niets meer van overblijft.

Het materiële aspect van de devotie tot de H. Apollonia gaat meer en meer over in de handen van de tandartsen zelf. In Antwerpen bestaat een broederschap van de H. Apollonia, die alleen toegankelijk is voor... tandartsen. Op devotionaliemarkten kan men tandartsen ontmoeten die er alles voor over hebben "iets" in verband met de H. Apollonia in hun bezit te krijgen. Zij betalen enorme sommen voor koperetsen, getijdenboeken, folio's en andere die de H. Apollonia voorstellen. Dit verschijnsel beperkt zich niet tot Vlaanderen alleen maar is Europees. Antiquairs uit Keulen en Aken spreken van "zahnartzlich teuer" d.w.z. tandartsduur dit is peperduur.

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN TE OOSTENDE

door Norbert HOSTYN

LXIX - DE SCULPTUREN AAN DE INGANG VAN DE BEGRAAFPLAATS STUIVERSTR.

De architectuur van de Begraafplaats - Stuiverstraat (ommuring, toegang) draagt alle kenmerken van haar ontstaansperiode : de jaren '20-'30 en dus het art-déco.

De sculpturale versiering, de twee ploranten bij de ingang, is van de hand van de gekende Gentse beeldhouwer Géo VERBANCK.

In het tijdens het interbellum toonaangevende Gentse kunsttijdschrift "Gand Artistique" van 1 juni 1924 vinden we een foto van